WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 7 czerwca 2007 r.*

W sprawie C-80/06

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Tribunale ordinario di Novara (Włochy) postanowieniem z dnia 5 stycznia 2006 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 10 lutego 2006 r., w postępowaniu:

Carp Snc di L. Moleri e V. Corsi

przeciwko

Ecorad Srl,

przy udziale:

Associazione Nazionale Artigiani Legno e Arredamento,

* Język postępowania: włoski.

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: A. Rosas, prezes izby, J.N. Cunha Rodrigues, U. Lõhmus, A. Ó Caoimh i P. Lindh (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: V. Trstenjak,
sekretarz: L. Hewlett, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 25 stycznia 2007 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu Carp Snc di L. Moleri e V. Corsi oraz Associazione Nazionale Artigiani Legno e Arredamento przez F. Capellego oraz M. Ughettę, avvocati,

— w imieniu Ecorad Srl przez E. Adobati, avvocato,

— w imieniu rządu austriackiego przez C. Pesendorfer, działającą w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez D. Recchię oraz D. Lawunmi, działające w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 29 marca 2007 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni, możliwości powołania się i ważności art. 2 i 3 decyzji Komisji 1999/93/WE z dnia 25 stycznia 1999 r. w sprawie procedury zaświadczania zgodności wyrobów budowlanych zgodnie z art. 20 ust. 2 dyrektywy Rady 89/106/EWG w zakresie drzwi, okien, okiennic, żaluzji, bram i powiązanych z nimi okuć budowlanych (Dz.U. L 29, str. 51) oraz załączników II i III do tej decyzji.

2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania toczącego się pomiędzy spółką Carp Snc di L. Moleri e V. Corsi (zwaną dalej „Carp") oraz Ecorad Srl (zwaną dalej „Ecorad") dotyczącego wykonania umowy sprzedaży drzwi wyposażonych w tzw. dźwignie „antypanikowe".

Ramy prawne

Dyrektywa 89/106/EWG

3 Dyrektywa Rady 89/106/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich odnoszących się do wyrobów budowlanych (Dz.U. 1989, L 40, str. 12), zmieniona dyrektywą Rady 93/68/EWG z dnia 22 lipca 1993 r. (Dz.U. L 220, str. 1, zwana

dalej „dyrektywą 89/106") ma w szczególności na celu wyeliminowanie przeszkód w swobodnym przepływie wyrobów budowlanych. Zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywa ta ma zastosowanie do wyrobów budowlanych w takim zakresie, w jakim odnoszą się do nich zasadnicze wymogi dotyczące obiektów budowlanych, o których mowa w art. 3 ust. 1 rzeczonej dyrektywy.

4 Artykuł 4 ust. 2 tej dyrektywy stanowi, że państwa członkowskie uznają wyroby umożliwiające spełnianie wskazanych zasadniczych wymogów obiektom, w których są one stosowane, za nadające się do stosowania, wówczas gdy wyroby te posiadają oznakowanie CE. Oznakowanie CE zaświadcza, iż rzeczone wyroby są zgodne z normami krajowymi stanowiącymi transpozycję norm zharmonizowanych, z europejską aprobatą techniczną lub z krajowymi specyfikacjami technicznymi, o których mowa w ust. 3 tego artykułu, w przypadku gdy brak jest specyfikacji zharmonizowanych.

5 Artykuł 6 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 89/106 stanowi, że państwa członkowskie nie będą utrudniać swobodnego przepływu, wprowadzania do obrotu lub wykorzystania na swoim terytorium wyrobów, które spełniają przepisy rzeczonej dyrektywy.

6 Zgodnie z art. 13 ust. 1 dyrektywy 89/106 zaświadczenie zgodności wyrobów z wymaganiami specyfikacji technicznej w rozumieniu art. 4 rzeczonej dyrektywy należy do obowiązków producenta lub jego przedstawiciela prowadzącego działalność gospodarczą na terytorium Wspólnoty. Artykuł ten w ust. 2 przewiduje, że wyroby będące przedmiotem zaświadczenia zgodności są uznawane za zgodne ze specyfikacjami technicznymi. Zgodność ta jest ustalana przy wykorzystaniu badań lub innych dowodów na podstawie specyfikacji technicznych, zgodnie z załącznikiem III.

7 Artykuł 13 ust. 3 i 4 dyrektywy 89/106 stanowi:

„3. Zaświadczenie zgodności wyrobu związane jest z założeniem, że:

a) producent posiada w fabryce system kontroli produkcji pozwalający zapewnić zgodność produkcji z odpowiednimi specyfikacjami technicznymi,

lub

b) w przypadku niektórych wyrobów, wymienionych w dotyczących ich specyfikacjach technicznych, poza stosowanym w fabryce systemem kontroli produkcji, działa również upoważniona jednostka certyfikująca, zajmująca się oceną i nadzorem kontroli produkcji lub kontrolą innych wyrobów.

4. Po konsultacji z komitetem, określonym w art. 19, Komisja określi, którą z procedur, w rozumieniu ust. 3, należy stosować dla danego wyrobu lub grupy wyrobów zgodnie z przepisami szczegółowymi wymienionymi w załączniku III, w zależności od:

a) znaczenia, jakie odgrywa wyrób, w odniesieniu do zasadniczych wymogów, w szczególności tych wymagań, które dotyczą zdrowia i bezpieczeństwa;

b) rodzaju wyrobu;

c) wpływu, jaki może mieć zmienność cech wyrobu na spełnianie przez wyrób przewidzianych dla niego funkcji;

d) prawdopodobieństwa powstania wad wyrobu w trakcie jego produkcji.

W każdym przypadku powinno się wybierać możliwie najmniej uciążliwą procedurę zgodną z wymaganiami dotyczącymi bezpieczeństwa.

Tak określona procedura wskazywana jest w mandatach oraz w specyfikacjach technicznych lub w ich publikacjach".

8 Zgodnie z art. 14 dyrektywy 89/106:

„1. Zgodnie z załącznikiem III opisane procedury prowadzą do:

a) w przypadku art. 13 ust. 3 lit. a), wydawania przez producenta lub jego przedstawiciela prowadzącego działalność gospodarczą na terytorium Wspólnoty deklaracji zgodności wyrobu,

lub

b) w przypadku art. 13 ust. 3 lit. b), wydawania przez upoważnioną jednostkę certyfikującą świadectwa zgodności dla systemu kontroli i nadzoru nad produkcją lub dla samego wyrobu.

Szczegółowe przepisy wykonawcze dotyczące procedur zaświadczenia zgodności podane są w załączniku III.

2. Deklaracja zgodności producenta lub świadectwo zgodności upoważnia producenta lub jego przedstawiciela prowadzącego działalność gospodarczą na terytorium Wspólnoty do umieszczania na samym wyrobie, przymocowanej do niego etykiecie, opakowaniu lub towarzyszących dokumentach handlowych oznakowania CE. Wzór oznakowania CE i zasady jego stosowania dla każdej z procedur zaświadczenia zgodności podane są w załączniku III".

Decyzja 1999/93

9 Komisja przyjęła decyzję 1999/93 w celu określenia procedur zaświadczania zgodności drzwi, okien, okiennic, żaluzji, bram i powiązanych z nimi okuć budowlanych.

10 Na podstawie art. 1 tej decyzji wyroby i rodziny wyrobów wymienionych w jej załączniku I objęte są procedurą zaświadczenia zgodności opartą na systemie fabrycznej kontroli produkcji, za który odpowiedzialny jest wyłącznie producent. Artykuł 2 tej decyzji stanowi, że zgodność wyrobów wymienionych w załączniku II zaświadcza się nie tylko na podstawie tego systemu kontroli, ale również z zastosowaniem procedury, zgodnie z którą w ocenę i nadzór nad kontrolą produkcji lub samym wyrobem zaangażowana jest uprawniona jednostka certyfikująca.

11 Załącznik II do decyzji 1999/93 obejmuje następujące wyroby:

„Drzwi i bramy (z przymocowanymi okuciami lub bez):

— do stosowania w przegradzaniu ognia/dymu i na drogach ewakuacyjnych.

[…]

Okucia budowlane do drzwi i bram:

— do stosowania w przegradzaniu ognia/dymu i na drogach ewakuacyjnych”.

12 Artykuł 3 decyzji 1999/93 stanowi, że procedurę zaświadczania zgodności określoną w załączniku III do tej decyzji określa się w mandatach dotyczących norm zharmonizowanych. Załącznik III upoważnia Europejski Komitet Normalizacyjny/Europejski Komitet Normalizacyjny Elektrotechniki CEN/CENELEC do wyszczególnienia, w stosownych normach zharmonizowanych, systemów zaświadczania zgodności. W odniesieniu do drzwi, bram i przymocowanych okuć przeznaczonych do stosowania w przegradzaniu ognia/dymu i na drogach ewakuacyjnych załącznik III do decyzji 1999/93 przewiduje zastosowanie procedury zaświadczania zgodności przez uprawnioną jednostkę certyfikującą, o której mowa w pkt 2 lit. i) załącznika III do dyrektywy 89/106.

13 Bezsporne jest, że w okresie właściwym dla okoliczności faktycznych sprawy przed sądem krajowym nie istniała jeszcze norma zharmonizowana obejmująca drzwi zewnętrzne, które można wyposażyć w dźwignie antypanikowe.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

14 W kwietniu 2005 r. Ecorad zamówiła u Carp dostawę i instalację trojga drzwi zewnętrznych wyposażonych w dźwignie antypanikowe. Po zainstalowaniu pierwszych drzwi Ecorad w maju 2005 r. uznała, że wyrób nie był zgodny z uregulowaniami wspólnotowymi, ponieważ Carp nie posiadała certyfikatu zgodności wystawionego przez uprawnioną jednostkę certyfikującą, o której mowa w decyzji 1999/93 („system certyfikacji nr 1"). W rezultacie Ecorad odmówiła wykonania zobowiązań wynikających z umowy.

15 Carp wniosła zatem skargę do Tribunale ordinario di Novara (sądu w Novarze) w celu uzyskania odszkodowania za poniesioną szkodę. W ramach tego postępowania Ecorad wskazuje na niezgodność sprzedanego towaru z uregulowaniami wspólnotowymi i powołuje się w tym względzie na naruszenie przez Carp przepisów decyzji 1999/93.

16 W postanowieniu odsyłającym Tribunale ordinario di Novara twierdzi, że spór wymaga dokonania wykładni decyzji 1999/93 i zastanawia się nad jej ważnością, przy założeniu, że jest ona bezpośrednio stosowana.

17 W tej sytuacji Tribunale ordinario di Novara postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy art. 2 i 3 decyzji 1999/93/WE oraz załączniki II i III do tej decyzji należy interpretować w ten sposób, że wykluczają one, aby drzwi wyposażone w dźwignie

antypanikowe mogły być wytwarzane przez podmioty (wytwórców drzwi i okien), którzy nie spełniają wymogów określonych w systemie zaświadczania zgodności nr 1?

2) W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze, czy przepisy zawarte w art. 2 i 3 decyzji 1999/93/WE oraz załącznikach II i III do tej decyzji, niezależnie od przyjęcia przez Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN) norm technicznych, są prawnie wiążące od dnia wejścia w życie rzeczonej decyzji jeśli chodzi o procedurę zaświadczania zgodności, której muszą podporządkować się wytwórcy (drzwi i okien) w odniesieniu do drzwi, które mają być wyposażone w dźwignie antypanikowe?

3) Czy art. 2 i 3 decyzji 1999/93/WE oraz załączniki II i III do tej decyzji należy uznać za nieważne z powodu niezgodności z zasadą proporcjonalności, ponieważ nakładają one na wszystkich producentów obowiązek przestrzegania procedury zaświadczania zgodności nr 1, aby mogli używać oznakowania CE w przypadku wyprodukowanych przez nich drzwi wyposażonych w dźwignie antypanikowe (powierzając jednocześnie CEN obowiązek ustanowienia norm technicznych)?".

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

18 Badanie pytań pierwszego i trzeciego, dotyczących odpowiednio wykładni i ważności decyzji 1999/93 zakłada, że uprzednio udzielona zostanie twierdząca odpowiedź na pytanie drugie, w którym sąd krajowy chce rozstrzygnąć, czy decyzja ta jest wiążąca. Niemniej jednak należy przede wszystkim rozważyć, czy można powołać się na tę decyzję w sporze pomiędzy jednostkami.

19 W tej kwestii Carp twierdzi, że decyzja 1999/93 nie jest wobec niej prawnie wiążąca, gdyż Carp nie jest jej adresatem. Ecorad uważa natomiast, że ma prawo powołać się na nią w postępowaniu przed sądem krajowym.

20 Bez konieczności wcześniejszego badania kwestii ważności decyzji 1999/93 należy w tym względzie przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem dyrektywa nie może samoistnie tworzyć obowiązków po stronie jednostki, zatem nie można powoływać się na nią przeciwko tej jednostce. Wynika z tego, że nawet jasny, precyzyjny i bezwarunkowy przepis dyrektywy mający na celu przyznanie jednostkom praw lub nałożenie na nie obowiązków nie może być stosowany w ramach sporu zawisłego wyłącznie pomiędzy jednostkami (zob. w szczególności wyroki: z dnia 26 lutego 1986 r. w sprawie 152/84 Marshall, Rec. str. 723, pkt 48, z dnia 14 lipca 1994 r. w sprawie C-91/92 Faccini Dori, Rec. str. I-3325, pkt 20, z dnia 7 marca 1996 r. w sprawie C-192/94 El Corte Inglés, Rec. str. I-1281, pkt 16 i 17, z dnia 7 stycznia 2004 r. w sprawie C-201/02 Wells, Rec. str. I-723, pkt 56 oraz z dnia 5 października 2004 r. w sprawach połączonych od C-397/01 do C-403/01 Pfeiffer i in., Zb.Orz. str. I-8835, pkt 108 i 109).

21 Decyzja 1999/93 została przyjęta na podstawie art. 13 ust. 4 dyrektywy 89/106 i jest skierowana do państw członkowskich. Stanowi ona akt o charakterze generalnym, który określa rodzaje procedur zaświadczania zgodności znajdujące zastosowanie w odniesieniu do drzwi, okien, okiennic, żaluzji, bram i powiązanych z nimi okuć budowlanych oraz upoważnia CEN/Cenelec do zdefiniowania treści tych procedur w stosownych normach zharmonizowanych, które zostaną następnie transponowane przez instytucje normalizacyjne wszystkich państw członkowskich. Zgodnie z art. 249 WE decyzja 1999/93 wiąże wyłącznie państwa członkowskie, które na mocy art. 4 są jej jedynymi adresatami. W tej sytuacji spostrzeżenia wynikające z orzecznictwa przypomnianego w poprzednim punkcie w odniesieniu do dyrektyw zachowują ważność odpowiednio w zakresie możliwości powołania się na rzeczoną decyzję przeciwko jednostce.

22 Na pytanie drugie sądu krajowego należy zatem odpowiedzieć, że jednostka w ramach postępowania dotyczącego odpowiedzialności umownej, w którym drugą

stroną jest inna jednostka, nie może powołać się na naruszenie przez nią art. 2 i 3 decyzji 1999/93 oraz załączników II i III do tej decyzji.

23 W świetle tej odpowiedzi nie jest konieczne udzielenie odpowiedzi na pierwsze i trzecie pytania prejudycjalne.

W przedmiocie kosztów

24 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

Jednostka w ramach postępowania dotyczącego odpowiedzialności umownej, w którym drugą stroną jest inna jednostka, nie może powołać się na naruszenie przez nią art. 2 i 3 decyzji Komisji 1999/93/WE z dnia 25 stycznia 1999 r. w sprawie procedury zaświadczania zgodności wyrobów budowlanych zgodnie z art. 20 ust. 2 dyrektywy Rady 89/106/EWG w zakresie drzwi, okien, okiennic, żaluzji, bram i powiązanych z nimi okuć budowlanych oraz załączników II i III do tej decyzji.

Podpisy